

Mikrofonden Sverige

Årsredovisning & effektrapport 2021

MIKRO
FONDEN

Innehåll

Årskrönika	3
År 2021 i siffror	4
Mikrofondens fokusområden.....	5
Socialt byggande: Egnahemsfabriken.....	6
Arbetsintegration: Koopus.....	8
Landsbygdsutveckling: Öneköps bygdebolag.....	10
Mikrofondens samhällsnyttiga effekt.....	12
Mikrofondens direkta bidrag till Globala målen.....	16
Investeringar och garantier	17
Mikrofondens bidrag till sin portföljs effekter.....	20
Projekt.....	21
Kommunikation	22
Årsredovisning.....	23

Bild på förstasidan: Representanter för Eat for Change Folkets Hus Fisksätra AB.

Nedan till vänster: En kampanj från Organic Sweden.

Nedan till höger: En representant för Utveckla Örbyhus-Tobo-Vendel.

Årskrönika

Årets kooperativa utveckling 2021 är ett pris vi tilldelades av Svensk Kooperation och det kanske kan vara en fin sammanfattning av det gångna året. "Genom att ge möjlighet för små kooperativa företag och start-ups att växa, med finansiellt stöd som såddinvesteringar, garantier och crowdfunding har Mikrofonden utvecklat Kooperationen i Sverige (...) Med hjälp av Mikrofondens finansiella stöd har kooperativa företag kunnat utveckla sina verksamheter, växa och skapa fler arbetstillfällen såväl som nya, innovativa och hållbara tjänster". Så löd en del av vinstmotiveringen.

Utveckling med öga och hjärta för hela den sociala ekonomin har varit ledmotiv under året. Tack vare många goda samarbeten har vi tillsammans kunnat göra omfattande insatser för att stärka ekosystemet för samhälls-entreprenörskap och ideell sektor i Sverige. Det har inte minst visat sig genom de projekt vi påbörjat under 2021. I början av året beviljades vi medel från Vinnova för att tillsammans med åtta andra främjare av samhälls-entreprenörskap driva projektet "Alliansen för ett starkare ekosystem för social innovation i Sverige". Ungefär samtidigt beviljades vår nya medlem och samarbetspartner Skoopi - de arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation, ett ESF-projekt för att stärka denna sektor och där Mikrofonden är samarbetspart, investerare och konsult. Vi har även tillsammans med vår kund Egnahemsfabriken beviljats Vinnova-medel för att inom projektet "Egna hem åt alla" utveckla en finansieringsmodell för att fler unga vuxna och nyanlända ska kunna inkluderas på bostadsmarknaden och börja bygga sin egna ekonomiska trygghet. Sedan 2020 driver vi med stöd från Hela Sverige ska leva, Ekobanken och Coompanion Sverige ett projekt för att utveckla Mikrofonden. Deras satsning på har verkligen gett en rejäl skjuts åt hela verksamheten - det är vi mycket tacksamma för!

Våra många och goda samarbeten har gett ökad uppmärksamhet åt Mikrofonden, vilket bidragit till fler kundförfrågningar. **Under året har vår portfölj vuxit** med fler mikroinvesteringar som skapar goda samhällsnyttiga effekter. För att hålla takt med den ökande efterfrågan på våra produkter har vi under året varit aktiva med att uppvakta potentiella investerare, vilket förhoppningsvis bär frukt under 2022. Allt för att nå vår vision:

"Den sociala ekonomins organisationer i Sverige är med hjälp av Mikrofonden finansiellt inkluderade, genom tillgång till finansiella tjänster och mikrokrediter. På så vis bidrar vi till en blomstrande tredje sektor med goda förutsättningar för utveckling och social innovation."

Ylva Lundkvist Fridh, VD
Jan Svensson, ordförande

2021 i siffror

Hur mycket har vi investerat i svensk social ekonomi och hur har våra samarbeten sett ut under 2021? Här presenterar vi året som gått i ett antal kortfattade punkter!

12

nya beviljade
garantier på
totalt
4 223 000 kr.

4

investeringar
till kvinnliga
sökande, 5 till
manliga och
3 till mixade
team.

3

utställda
förlagsinsatser
från regionala
mikrofonder.

37

föreningar,
sociala företag
och kooperativ
i vår garanti-
portfölj under
2021.

60

föreningar och
företag har vi
bistått med
vägledning till
finansiering.

2

nya förenings-
medlemmar:
Fremia och
Skoopi.

122

sociala investeringar
(garantier, borgen och
direktinvesteringar) totalt
sedan Mikrofondens start
år 2010.

4

Offentligt
finansierade
projekt har
vi arbetat i.

17 930 000

kronor har Mikrofonden
investerat i social ekonomi
sedan start.

Mikrofondens fokusområden

Mikrofondens fokus är att skapa finansiell inkludering för den sociala ekonomin, så att dess verksamheter kan utvecklas och skapa ett bättre samhälle. Vi har klassificerat alla våra investeringar utifrån hur de bidrar till de Globala målen i Agenda 2030.

När vi analyserar vår portfölj ser vi att de allra flesta av våra investeringar verkar inom ett eller flera av följande tre teman: landsbygdsutveckling, arbetsintegration (inkluderande arbetsmarknad) samt socialt byggande (inkluderande bostadsmarknad).

På följande sidor i denna rapport hittar du tre intervjuer med personer vars liv påverkats på olika sätt av de verksamheter som Mikrofonden har investerat i.

Socialt byggande:

Egnahemsfabriken – sid 5

På Tjörn, där Eva Annerås bor är bostadsbristen är hög och bristen på enkla, billiga bostäder slår i taket. Det fick henne att vilja bygga ett extra hus på sin tomt för att hyra ut.

Arbetsintegration:

Koopus – sid 7

En tillåtande och positiv arbetsplats gav Kim Faleij sitt första riktiga jobb och nära vänner efter flera år utan arbete. Nu har hon fått anställning på det sociala företaget Koopus i Hedemora.

Landsbygdsutveckling:

Önneköps bygdebolag – sid 9

En liten lanthandel på en liten ort har ofta svårt att hålla ekonomiskt. Då var kollektivt ägande en riktigt bra lösning för de cirka 200 invånarna, som slipper åka flera mil för att handla.

Egnahemsfabriken

- socialt byggande skapar inkludering

På Tjörn, där Eva Annerås bor är bostadsbristen är hög och bristen på enkla, billiga bostäder slår i taket. Det fick henne att vilja bygga ett extra hus på sin tomt för att hyra ut.

- Jag bor i ett hus som jag byggt sedan innan på en ganska avlång tomt på Tjörn. Jag byggde medvetet huset ganska litet,

för att dra ner på kostnader och för att jag ville bygga ett extrahus på ca 50 kvadrat på tomten för att hyra ut. Dels kunde jag på så sätt hjälpa någon annan med tak över huvudet samtidigt som jag är pensionär och får genom uthyrningen ett extra sätt att betala hyran. Jag ville ha ett rejälare hus där folk kan bo året om och som kan funka som gästhus till mina barn när de kommer på besök. Genom att göra mycket själv och köpa återvunnet byggmaterial genom Egnahemsfabriken har jag hållit nere kostnaderna. Sen är det kul att visa andra att "Jag kan bygga hus fast jag är pensionär".

Genom Egnahemsfabriken på Tjörn får husbyggare möjligheten att genomföra byggprojekt i ett sammanhang där det finns gemenskap, hjälp och kunskap. Eva fick hjälp från idé till färdigt hus.

- Jag kom i kontakt med Egnahemsfabriken på Tjörn och gillade deras principer, gemensamhets- och miljötank, här fick jag vara med i byggprocessen av huset och bygga tillsammans med andra.

- I deras studiecirkel fick jag bolla idéer och ta fram en skiss tillsammans med en av arkitekterna. Jag fick hjälp med bygglov, att bygga själva huset och att grundmåla. De lånade ut skolungdomar som sommarjobbade för att måla insidan av huset, vilket var guld värt. När huset skulle målas utvändigt kom en byggbrigad av frivilliga som målade under en dag medan jag stod för mat och fika. Då det inte var nyckelfärdigt fick jag vara med och tycka till och följa med i hela processen. Huset blev precis som jag ville ha det. - Jag kan nu hyra ut mitt hus vilket ger en extra inkomst och det är väldigt kul med hyresgästerna. Jag har haft det uthyrt i längre perioder i omgångar och till gäster som hyrt i kortare perioder. När mina barn kommer på besök bor de i huset, det känns bra att kunna ge dem ett eget utrymme. Detta hus har verkligen använts.

Det är många som vill komma och titta på Evas hus som var det första som byggdes utanför Egnahemsfabriken.

- Det känns kul att kunna inspirera andra. Hela den sociala gemenskapen som Egnahemsfabriken innebär är väldigt kul. Idag är jag väldigt engagerad i deras studiecirkel, bakar pizzor och arrangerar kurser. Vi är även ett gäng som har hönor också - Egnahönsfabriken. Det ger mycket glädje, gemenskap, nya vänner och kunskap.

Egnahemsfabriken i siffror

20 tiny hus byggda sen start, 10 under uppförande.

30 nya jobb, för närvarande anställningar motsvarande ca 6 helårsekvivalenter.

Ca 300 medlemmar varav ca 50 volontärer.

Eva Annerås har byggt med hjälp av Egnahemsfabriken.

Koopus skapar en mer inkluderande arbetsmarknad

Medarbetare på det arbetsintegrerande sociala företaget Koopus i Hedemora.

En tillåtande och positiv arbetsplats gav Kim Faleij sitt första riktiga jobb och nära vänner efter flera år utan arbete. Hon kom till det sociala företaget Koopus under sommaren 2018 för att påbörja sin arbetsträning. Nu har hon fått anställning på företaget.

– Det är mitt första riktiga jobb, berättar Kim som haft flera praktikplatser sedan hon gick ut gymnasiet.

Hon bor bara ett stenkast bort från arbetsplatsen i Hedemora. Efter gymnasietiden hade hon svårt att hitta rätt. Arbetsträningen blev till slut rätt väg efter flera år utan ett jobb.

– Det är egentligen bara två ställen som jag har trivts på, och det är här på Koopus och när jag jobbade på bokhandeln i stan, säger hon.

Koopus utför legoarbeten åt andra industriföretag. En stor del av Kims arbetsuppgifter kretsar kring tillverkningen av hörselkåpor.

- Jag var väldigt blyg när jag började här och pratade knappt med någon. Nu är vi jättebra kompisar och jag umgås med flera här på fritiden.

Tidigare har hon tyckt att det varit tufft att gå från ingen sysselsättning till fem dagar i veckan. Därför har arbetsträning varit ett bra sätt att öka arbetsbelastningen i hennes egen takt.

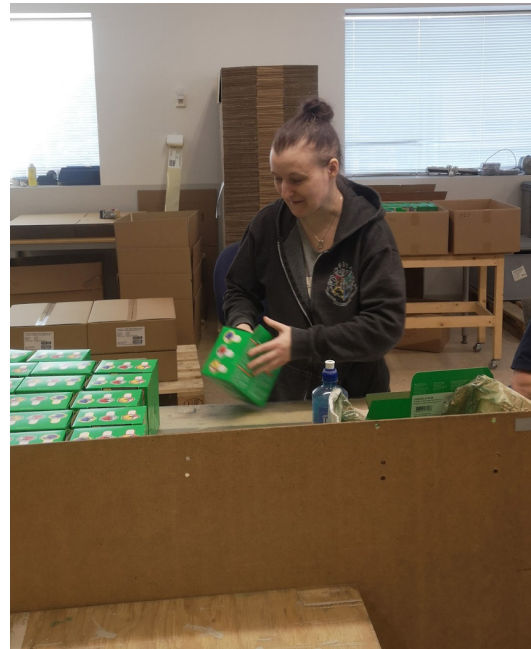
- Jag skulle rekommendera Koopus för vem som helst. Det är verkligen en riktigt bra arbetsplats.

Koopus i siffror

Koopus har idag 30 st medarbetare med anställningar anpassade efter deras individuella arbetsförmåga samt ca 12 st medarbetare som är i arbetsträning.

T.h: Kim Falej fick sin första riktiga anställning på Koopus.

Bygdebolaget utvecklar landsbygd med mataffär

Nu slipper invånarna i Önneköp åka flera mil för att handla mat, tack vare bygdebolagets satsning på en matvaruhandel.

När butiken i den lilla orten Önneköp stod inför ekonomiska svårigheter gick byborna ihop. Nu driver bygdebolaget en matvarubutik som ser till att servicen finns kvar i byn. Vi ställde några frågor till Dennis Augustsson i Önneköp.

Vad var utmaningen som ni stod inför?

- En liten lanthandel på en liten ort har ofta svårt att hålla ekonomiskt, berättar Dennis. Vår butik stod inför ekonomiska utmaningar och hade svårt att gå runt. Vi behövde öka medvetenheten hos byborna kring betydelsen för att den skulle finnas kvar. Förhoppningen var att ett samägt företag skulle göra det bättre.

Vad var insatsen för att lösa problemet och hur gick ni tillväga?

- Ett kollektivt ägande av en lanthandel

kan öka medvetenheten av dess betydelse i byn. Vad vi började göra var att sälja andelar i bolaget. Det började vi med redan innan vi startade bolaget och satte en gräns på 400 andelar för att se om det fanns intresse. Det gjorde det. Då startade vi ett gemensamt bygdebolag som tog över driften och köpte även ytterligare en fastighet som vi bedriver kulturverksamhet i. I grunden är föreningen Levande Önnköping som startade för fyra år sedan och som är huvudägare tillsammans med de som köpt andelar. Tanken är att det skall bli en synergieffekt med olika kulturverksamheter kopplat till lanthandeln. Det har också gjort att vi har fått samarbete med andra föreningar i byn. Vi är ungefär 200 invånare och har cirka fem aktiva föreningar. Jag upplever att vi främjar och gör samaktiviteter mellan andra föreningar vilket stärkt sammanhållningen.

Hur löste lanthandeln problemet?

Vi har nu sålt nästan 600 andelar och lanthandelns omsättning har ökat. Att samäga är också ett sätt att skapa engagemang. En del i detta är att det är allas affär så alla skall få bestämma vad vi skall ha i den. Genom delägarskap så ökade vi engagemang för lanthandeln och för övri-

ga aktiviteter i byn vilket har gjort att den står kvar. Det handlar inte bara om mat och service utan utveckling och sammanhållning av byn överlag, att man gör saker tillsammans som alla i bygden har nytta och glädje av. Vi har också fått ett ökat utbyte av aktiviteter i byn. Butiken är en mötesplats och det är kanske den viktigaste aspekten. En tur in till lanthandeln är kanske för många den enda sociala aktiviteten på dagen. Det skall man inte underskatta - skulle den försvinna skulle många bli lite ensamma tror jag.

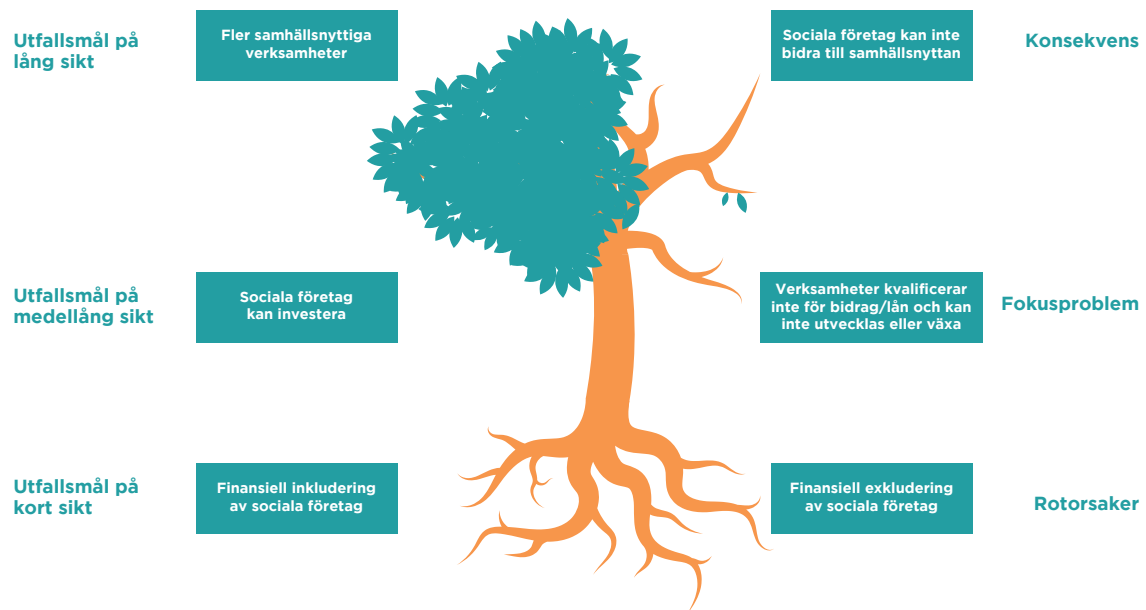
Önnköps bygdebolag i siffror

Ca 200 invånare slipper köra ca 26 kilometer tur och retur för att komma till närmaste matvarubutik.

Mikrofondens samhällsnyttiga effekt

I den här sammanfattningen speglas den positiva samhällseffekt Mikrofondens investeringar bidragit till. Effektmätningens modellen som används är inspirerad av Swedish National Advisory Board for Impact Investing's guide "How to measure and report on impact". Modellen bygger på identifiering av indikatorer som mäter förändring över tid, och effekten mäts genom att jämföra ett utfallsscenario (dvs utveckling med verksamheten) med ett referensscenario (utveckling utan verksamheten).

För att på ett mer specifikt sätt kunna mäta utfall och effekter är det av intresse att definiera vilka utfallsmål Mikrofonden har på längre och kortare sikt. Utfallsmålen beskriver vilken typ av förändring som ska ske med hjälp av verksamheten. För att kunna förstå utmaningarna som finns för att uppnå utfallsmålen behöver ett fokusproblem identifieras, byggt på rotorsaker som ligger till grund för problemet, samt vilka konsekvenser som kommer av att fokusproblemet inte åtgärdas. Figur 1 beskriver hur Mikrofonden formulerar utfallsmål och fokusproblem.

Figur 1. Effekträdet speglar Mikrofondens positiva samhällseffekter på vänster sida, och den antagna negativa effekten utan Mikrofondens insats på höger sida.

Många ekonomiska föreningar och sociala företag har svårt att få lån hos traditionella affärsbanker och kan vara hårt pressade finansiellt.

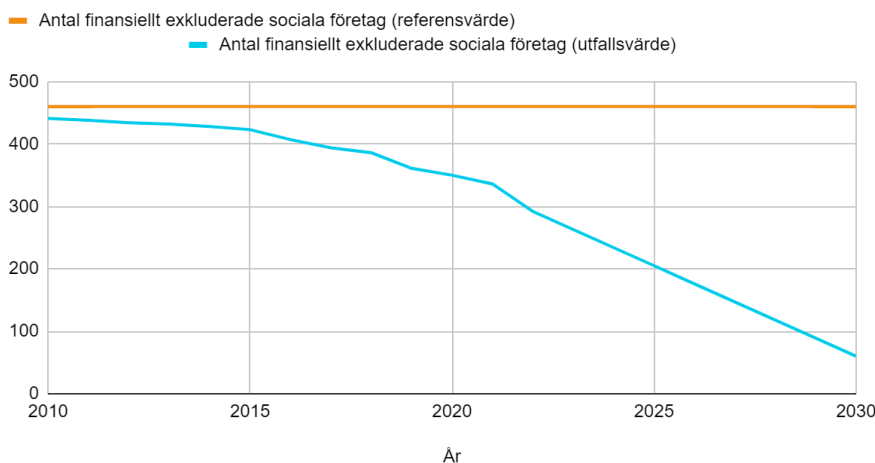
Enligt European Social Enterprise Monitor 2020-2021 så uppger de svarande svenska sociala företagen att 88 % vill växa men att 52% anser att tillgång till kapital är det största hindret. Exkluderingen kan till viss del tillskrivas den begränsade kunskap finansiärer och de som driver sociala företag har om varandra, och till viss del att verksamheterna många gånger är i behov av småkrediter, vilket inte är speciellt lönsamt för bankerna. Utan tillgång till finansiellt kapital växer sociala företag inte till sin fulla potential, och får därmed svårt att investera i verksamheten eller anställa personal (Se till exempel "Finansieringsvägar för sociala företag", 2018, Tillväxtverket).

I och med att de saknar finansiella medel kvalificerar de inte heller alltid för att söka bidrag, tex EU-bidrag eller Boverket-bidrag, som ofta kräver likviditet för efterskottsutbetalning. Istället för att jobba med företagets utveckling måste tid och resurser läggas på ansökningar. I vissa fall kan verksamhetsutövarna behöva gå in med eget kapital och därmed även hög personlig risk, trots att verksamheten inte syftar till privat vinstutdelning utan till att skapa allmännyttiga värden. Sociala företag upplever alltså hinder att bidra till samhällsnytta under rådande förutsättningar. (Se "Finansiering av sociala innovationer - kartläggning av konsekvenser", Serus, 2020).

Mikrofondens insats för att komma till rätta med den finansiella exkluderingen av sociala företag/föreningar handlar dels om att erbjuda kreditgarantier eller andra finansiella verktyg för att tillgängliggöra finansiellt kapital, men även kunskapshöjande insatser såsom finansiell vägledning till sociala företag samt att sätta de sociala företagen i kontakt med nischbanker som har hög kompetens att hantera låneärenden från föreningar. Mikrofonden stöttar årligen cirka 60-80 sociala företag genom denna typ av vägledning. Genom att öka den finansiella inkluderingen av sociala företag och ekonomiska föreningar (utfallsmål på kort sikt) kan verksamheterna göra de nödvändiga investeringar som behövs för att utvecklas (utfallsmål på medellång sikt), och följaktligen leder det till att fler samhällsnyttiga verksamheter blomstrar (utfallsmål på lång sikt). Mikrofonden erbjuder alltså en möjlighet till finansiell inkludering, som kan ge en betydande positiv påverkan på sociala företags möjlighet att etablera sig. Utan stöd av Mikrofonden löper sociala företag risk att stagnera i sin utveckling, eftersom deras finansieringsmöjligheter är mindre än för traditionella företag. (Ibid.)

Indikatorn för att uppnå utfallsvärdet representeras av ett målvärde, som bestämmer godtagbar nivå för att en insats ska betraktas som lyckad. Målvärdet avgränsas på tre sätt: djup, varaktighet och skala. Det är alltså viktigt att bestämma hur mycket som ska uppnås inom målvärdet, hur länge målvärdet ska hålla och vilket hur många målvärdet ska uppnås för. I Figur 2 beskrivs målvärdena för Mikrofonden.

Mikrofondens effekt: Finansiell inkludering av sociala företag

Figur 2. Antalet finansiellt exkluderade sociala företag jämfört med antal företag som Mikrofonden investerat i, samt den antagna utvecklingen av finansiell inkludering av sociala företag med hjälp av Mikrofonden fram till 2030.

Mikrofonden har en ”nollvision” vad gäller att sociala företag är mer finansiellt exkluderade än traditionella företag. Utgångsvärdet är antalet sociala företag som var finansiellt exkluderade när Mikrofonden grundades. Referensvärdet är det antagna utvecklingen utan Mikrofondens insatser. Utfallsmålet är finansiell inkludering av sociala företag (djup) innan eller senast år 2030 (varaktighet). Målvärdets djup blir i detta fall också skalan, då inkludering är målet. Mikrofonden skulle alltså behöva investera i 400 sociala företag innan 2030 för att uppnå målvärdet. Det innebär ungefär 20 företag per år under en 20-årsperiod (2010-2030). Vår hittills uppnådda effekt är att vi lyckats med att finansiellt inkludera 124 verksamheter vid årsskiftet 2021-2022 som annars skulle ha blivit exkluderade av finansmarknaden. Det utgör 27,5 % av vårt mål att inkludera 400 sociala företag som tycks exkluderas just på grund av deras samhällsnyttiga affärsmodell.

Det saknas forskning på området finansiell exkludering av sociala företag i Sverige. Grafen är begränsad i det avseendet att den inte tar i beaktning en eventuell fluktuering i antalet sociala företag som startas upp, avslutats eller nekats banklån över tid, utan utgår ifrån en konstant siffra. Antalet totalt 460 finansiellt exkluderade sociala företag i Sverige bygger på Tillväxtverkets utredning “Finansieringsvägar för sociala företag” (2018) där 23 % av de svarande sociala företagen uppger att de sökt men nekats banklån. Som jämförelsetal använder vi Företagarnas årliga rapport “Finansiering för tillväxt och jobb” som visar att ca 3 % av deras medlemmar sökt men nekats banklån. Det finns givetvis giltiga skäl för banker att neka företag lån, exempelvis en bristande återbetalningsförmåga hos företaget. Vi utgår här ifrån att diskrepansen mellan andelen sociala företag som nekats banklån (23 %) och traditionella företag (3 %) är den finansiella exkludering som Mikrofonden försöker åtgärda. Vi gör alltså inte något antagande om att sociala företag skulle ha sämre återbetalningsförmåga än traditionella företag, utan att skillnaden beror på okunskap (hos finansiärer och företagare/föreningar) samt bristande tillgång till riskvilligt kapital till målgruppen.

”De sociala företagens finansiella exkludering beror på okunskap hos finansiärer och föreningar samt bristande tillgång till riskvilligt kapital.”

Ett annat problem är att veta hur många sociala företag som finns i Sverige. Även här använder vi Tillväxtverkets kartläggning av sociala företag som visat att det finns cirka 2000 sådana (“Sociala företag i Sverige - kartläggning och dialog om definition”, 2021). Med andra ord borde ca 60 sociala företag, istället för dagens 460, uppge att de sökt men nekats banklån om de skulle ha lika tillgång till finansmarknaden som traditionella företag - vilket alltså blir Mikrofondens målvärde.

Det innebär att grafen potentiellt skulle kunna se annorlunda ut om en annan definition eller forskningsrapport hade använts för att definiera finansiell exkludering och antal sociala företag. Exempelvis rapporterar Svensk kooperativ (2021) att det startas ca 400 nya kooperativ per år i Sverige. Det finns dock ännu inga uppgifter på hur många av dessa som sökt banklån och huruvida dessa har beviljats eller inte. Mikrofonden stöttar sociala företag att bli finansiellt inkluderade även genom coaching som många gånger leder till att det sociala företaget hittar en annan finansieringslösning som inte innebär en investering från Mikrofonden, till exempel crowdfunding eller nya investeringar med medlemmar. Under 2021 genomförde Mikrofonden ca 70 sådana vägledningar. Men då vi inte har siffror på hur många av dessa vägledningar som ledde till full finansiering och inte heller kan säkerställa Mikrofondens roll i den uppnådda effekten så avstår vi från att använda dessa siffror i vår effektmätning.

Ytterligare en aspekt är huruvida förändringen hade uppnåtts utan Mikrofondens insats. Då vi vet att det under 2021 inte fanns några andra riskvilliga investerare i Sverige med samma målgrupp som oss, kan vi vara ganska säkra på att ingen annan aktör hade gjort jobbet oavsett vår insats. Som nämns i Serus utvärdering (“Finansiering av sociala innovationer – kartläggning av konsekvenser”, Serus, 2020) så uppger vissa av de föreningar som Mikrofonden investerat i att de kanske hade lyckats få tillgång till kapital ändå. Men det skulle kräva att de la mycket tid på detta istället för på deras kärnverksamhet samt att engagerade individer skulle få ta en stor privatekonomisk risk för att kunna göra de allmännyttiga insatserna. Utifrån att Mikrofondens långsiktiga mål är att fler sociala företag ska kunna bidra till samhällsnytta så ser vi ett stort värde i att de kan hitta smidiga finansiella lösningar.

En kampanj från Organic Sweden.

Mikrofondens direkta bidrag till Globala målen

Mikrofonden investerar bara i verksamheter som bidrar positivt till de globala målen. Se hur våra olika investeringar indirekt bidrar till de globala målen längre fram i rapporten. Mikrofondens egna verksamhet bidrar direkt till fyra globala delmål som handlar om finansiell inkludering och tillgång till mikrokrediter:

1.4 LIKA RÄTT TILL EGENDOM, GRUNDLÄGGANDE TJÄNSTER, TEKNOLOGI OCH EKONOMISKA RESURSER

Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

8.3 FRÄMJA POLITIK FÖR NYA ARBETSTILLFÄLLEN OCH ÖKAD FÖRETAGSAMHET

Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.10 TILLGÅNG TILL BANK- OCH FÖRSÄKRINGS- TJÄNSTER SAMT FINANSIELLA TJÄNSTER FÖR ALLA

Stärka de inhemska finansinstituten kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.

10.2 FRÄMJA SOCIAL, EKONOMISK OCH POLITISK INKLUDERING

Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Investeringar och garantier

Mikrofondens portföljs bidrag till Globala målen

Sedan starten 2010 till slutet av 2021 har Mikrofondskonsortiet gjort 122 investeringar genom att ställa ut garantier eller direktinvesteringar (tex förlagsinsatser). Vi investerar enbart i verksamheter som bidrar positivt till de Globala målen (Agenda 2030). Vi kartlägger alla våra kunder i relation till vilka globala mål de bidrar till.

På kommande två sidor hittar du en sammanställning av våra aktuella engagemang år 2021 och deras koppling till olika Globala mål (läs mer om de olika målen på www.globalamalen.se).

Verksamhetsberättelse Mikrofonden Sverige ek. för.

Antal	MF Sverige	MF Öst	MF Väst	MF Halland	Företag/ förening	Globalt mål
1	x		x		Kosters trädgårdar	
2	x		x		Vägen ut! kooperativen	
3			x		Addvelo	
4	x	x			Canopus hundcenter	
5			x		Cupet i Partille	
6			x		mvck i Göteborg/ Vägen ut! Lärjeån	
7	x				Koopus	
8	x		x		Inclusive Business Sweden	
9	x	x			L&H Dina silviasystrar i sthlm/ Sjöbrisen	
10	x				Vår lokal Gnesta	
11				x	Stiuca's eko-logiska/ Eko-logiskt Falkenberg	
12	x		x		Egnahemsfabriken Tjörn	
13			x		Pling transport	
14	x				Nyed friskola/ Backa friskola	
15			x		cdekl i Göteborg ek. för./ Le mat	
16			x		Feel4 Götaälv	
17			x		Seeds of life	
18	x				Föreningen utveckla Ör- byhus-Tobo-Vendel	
19	x				Hammenhög bogemen- skap KHF	
20			x		Fyrfota äventyr	
21	x	x			Eat for change Folkets hus Fisksätra	
22			x		cvkm i Göteborg / Vägen ut! Ängås träd- gård)	
23	x				BRF Villa Mälardalshöjden	

Figur 3. Mikrofondens portfölj mappad mot Globala målen.

Verksamhetsberättelse Mikrofonden Sverige ek. för.

Antal	MF Sverige	MF Öst	MF Väst	MF Halland	Företag/ förening	Globalt mål
24			x		Karriär-kraft nästa steg	
25	x		x		Ruter allservice	
26			x		Odlingsbolaget svalan	
27	x				Waldorffföreningen i Helsingborg	
28	x		x		Byar&kvarter	
29			x		BokAlen	
30	x		x		Grolanda bygdeförening	
31	x				SY Ellen	
32	x				Önnköpvs bygdebolag	
33			x		Open play	
34	x				Organic Sweden	
35	x				P.I.X.	
36	x				Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg	
37	x		x		Skoopi	

Mikrofondens bidrag till sin portföljs effekter

Mikrofonden investerar främst i små och nystartade verksamheter som sällan har kapacitet att göra kvalificerade effektmätningar. Till dags datum har vi därför valt att nöja oss med att vid vår kreditprövning göra en analys och bedömning av varje sökandes ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet samt mappa deras insatser mot de Globala målen. Vi har valt att fokusera vår effektmätning på Mikrofondens direkta samhällsnyttiga effekt, som består i att den sociala ekonomin i Sverige blir mer finansiellt inkluderad.

Många impact-fonder rapporterar sina effekter i form av de effekter som deras investerade kunder i sin tur har åstadkommit. Att beräkna den finansiella investeringens bidrag/mervärde till den totala effekten som mottagaren producerat är svårt om inte omöjligt. Enligt professor Barbara Scheck vid European Center for Social Finance så kan samhällsnyttiga finansierare som Mikrofonden klassificera sitt bidrag till investeringens effekt utifrån tre dimensioner, på en tregradig skala. De tre dimensionerna handlar om: **1)** huruvida verksamheten som mottar investeringen redan är kommersiellt lönsam; **2)** huruvida investeringen mobiliserat mer kapital; **3)** huruvida investeringens villkor är under, på eller över vad som anses marknadsmässigt. Exempel på högsta möjliga mervärde från finansören skulle vara en investering i en verksamhet som blir lönsam först genom investeringen, där investering bidragit med betydande kapital och där villkoren var bättre än vad som annars erbjuds på finansmarknaden. Motsatsen skulle vara en investering i en verksamhet som redan är helt kommersiellt lönsam, där inget betydande extra kapital tillkommit och där villkoren var dyrare än vad som anses marknadsmässigt. I det senare fallet kan vi tänka oss att företaget i fråga utan problem kunnat finansiera sig utan den aktuella investeraren och att investeraren inte bidragit till att skapa bättre möjligheter för verksamheten att skapa samhällsnyttiga effekter. (EaSi Technical Assistance workshop 16/3-2022)

Mikrofondens investeringar är fokuserade på sociala företag som har svårigheter att bli finansierade utan vår insats. Vi stöttar dem att nå finansieringsmognad och bankmässighet. Eftersom vi arbetar med mikrofinansiering bidrar våra investeringar med en viss (tillräcklig men inte omfattande) ökad tillgång till kapital. Vi arbetar med mellan 0 och 3,5 % ränta, vilket inte täcker våra handläggningskostnader och därmed bör anses vara bättre än marknadsmässiga villkor. I figur 4 visas teorin om finansörers bidrag till effekter (additionalitet) och Mikrofondens klassificering i matrisen. Sammanfattningsvis kvalificerar Mikrofonden som en typ av investerare som skapar ett stort bidrag/mervärde till de investerade verksamheternas samhällsnyttiga effekter.

Figur 4. Finansörers additionalitet till effekter, ECSF, Barbara Scheck (2022).

Financial Additionality	HIGH	MEDIUM	LOW
Commercial viability	Only commercial viable with social finance investment	Commercially viable but investment essential to mitigate risk	Fully commercial viable
Funding mobilized	Significant additional capital mobilized	Some additional capital mobilized	No additional capital mobilized
Financing conditions	Below market rate	At market rate	Above market rate

Projekt

“Alliansen för ett starkare ekosystem för social innovation i Sverige”

VINNOVA

Läs mer: <https://samhällsentreprenörskap.se/>

“Egna hem åt alla!”

<https://tjorn.egnahemsfabriken.se/byggprojekt/egnahem-husebybergen/>

“ASF Lyfter!”

<https://skoopi.coop/asflyfter/>

“Technical Assistance - Social enterprise finance”

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1478&langId=en>

“Mikrofonden 2020-2022 - Intern utvecklingsprojekt”

Ekobanken
ekologiskt - socialt - kulturellt

COMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

Kommunikation

Under 2021 har Mikrofonden deltagit i ett stort antal webinarier. Under året släpptes tre pressmeddelanden om Mikrofonden och Mikrofonden omskrevs i en nyhetsartikel:

“Svår väg till finansiering av sociala innovationer”

<https://www.mynewsdesk.com/se/coompanion/pressreleases/svaar-vaeg-till-finansiering-av-sociala-innovationer-3065064?fbclid=IwAR3XiPujTHES3XEIEF6qFZH8euNp-97g8of9EiTOMVvNOz2dB-awb4YkCoqE>

“Mikrofonden får Svensk Kooperations pris för kooperativ utveckling”

<https://svenskk Kooperation.se/mikrofonden-far-svensk-kooperations-pris-for-kooperativ-utveckling/>

“En nationell satsning”

<https://www.xn--samhllsentreprenskap-81b04b.com/en-nationell-satsning/>

“Mikrofonden vill överbrygga det finansiella gapet i civilsamhället”

<https://www.fremia.se/nyhetsrum/nyheter/medlemsintervju-mikrofonden/>

ÅRSREDOVISNING

för

Mikrofonden Sverige Ek. För.

Org.nr. 769621-0041

Räkenskapsåret

2021-01-01 – 2021-12-31

Styrelsen och verkställande direktören avger följande årsredovisning

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	6
Balansräkning	7
Noter	9
Underskrifter av årsredovisning	11

Styrelsen för Mikrofonden Sverige Ek. För. avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2021-01-01 – 2021-12-31.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor (SEK).

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Föreningen har som ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att ställa kapital till förfogande för garantier för banklån och investeringar för företag, som verkar inom social ekonomi och för lokal utveckling, samt därmed sammanhängande och förenlig verksamhet. Detta ska i möjligaste mån ske i samverkan med lokala/regionala aktörer med god lokalkännedom. Föreningen skall verka utifrån social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Föreningen är registrerad hos Finansinspektionen för denna verksamhet.

Väsentliga händelser under och efter räkenskapsåret

Det utåtriktade arbetet handlat om att sätta Mikrofonden Sverige på kartan hos beslutsfattare, myndigheter och privata potentiella samarbetspartners för att få medel att utveckla verksamheten och erhålla långsiktig täckning av operativa kostnader samt att nå ut med information om våra produkter till den sociala ekonomins företag.

Strax före nyår 2020 växte vår nationella fond med 10 mkr, vilket inneburit att vi under året har investera större belopp i fler sociala företag. Under året har Mikrofonden Sverige avslutat Vinnova-projektet "Finansiering av sociala innovationer" och beviljats roll som projektpartner i de två Vinnova-projekten "Alliansen för ett starkare ekosystem för social innovation i Sverige" som leds av SE Forum samt "Egna hem åt alla" som leds av Egnahemsfabriken. Vi är även samarbetspart till Skoopi i deras ESF-projekt "ASF Lyfter" samt har erhållit gratis konsultstöd via projektet EU-kommissionen projektet "EaSi Technical Assistance - Social Entrepreneurship". Mikrofonden har även drivit projektet "Internt utvecklingsprojekt Mikrofonden 2020-2022" tillsammans med sina sponsorer.

Mikrofonden har under 2021 haft sitt första hela verksamhetsår med anställd personal (VD om 40-50% tjänstgöringsgrad), vilket inneburit utveckling av nya rutiner och arbetssätt. VD Ylva Lundkvist Fridh har under året varit adjungerad till styrelsen. I september avgick Sofie Nyholm som styrelseledamot i samband med byte av arbetsgivare, varpå Carl-Magnus Lindhe från JAK Medlemsbank har adjungerats till styrelsen.

Under året gick Fremia och Skoopi med i Mikrofonden. Vi har även fått medlemsansökningar från privatpersoner. En sådan ansökan beviljades, men efter ytterligare juridisk utredning som visade att sådana medlemskap skulle kunna tolkas som inlåning från allmänheten vilket skulle kräva annat tillstånd, beslutade styrelsen att enbart ha juridiska personer som medlemmar tillsvidare (varpå medlemsinsatsen återbetalades i början av 2022). Mikrofonden Sverige har under 2021 sökt medlemskap i European Microfinance Network och beviljades i början av 2022 medlemskap.

Coronapandemin har inte påverkat Mikrofonden Sverige i någon högre utsträckning. Vi arbetar sedan tidigare med distansöverbryggande teknik och våra portföljföretag har klarat sig trots det tuffa året. Några av våra kunder har dock fått förlängda löptider på sina garantier kopplat till att de beviljats anorderingsuppehåll av sin bank.

Mikrofonden Sverige Ek. För.

Org.nr 769621-0041

Medlemsinformation

Antalet medlemmar vid årets början: 14

Antalet medlemmar som lämnat under året: 0

Antalet nya medlemmar: 2

Antalet medlemmar vid årets slut: 16

Medlemmar:

Ekobanken medlemsbank

Coompanion Sverige

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Coompanion Kronoberg

JAK Banken

Mikrofonden Väst

Svenska Kommunalarbetsförbundet

Mikrofonden Z

Mikrofonden Halland

Mikrofonden Öst (inkl Gotland)

Mikrofonden Örebro län

Mikrofonen Uppsala län

Mikrofonden Östergötland

Bygdegårdarnas Riksförbund

Fremia

Skoopi

Förtroendevalda:

Ordinarie ledamöter

Thomas Åberg, Convoy Umeå, till 2023 (omval, avgår till årsstämman 2022)

Ulrika Persson, Skoopi, till 2023 (omval)

Michaela Berglund, Feminvest, till 2023 (nyval)

Åse Classon, Hela Sverige ska leva, till 2022 (nyval)

Sofie Nyholm, JAK Medlemsbank, till 2022 (nyval, avgick 1/9-2021)

Mikrofonden Sverige Ek. För.

Org.nr 769621-0041

Jan Svensson, Mikrofonden Väst, till 2022 (kvarstår)

Maria Flock Åhlander, Ekobanken, till 2022 (kvarstår)

Ersättare

Leif Tyrén, Coompanion Värmland, till 2022 (omval)

Kristoffer Lüthi, Ekobanken, till 2022 (omval)

Örjan Samuelsson, Mikrofonden Mälardalen, till 2022 (omval)

Ordförande

Jan Svensson till 2022 (omval)

Revisorer

Lars Magnus Frisk, Guide Revision, till 2022(omval)

Stefan Freij, Guide Revision, ersättare, till 2022 (omval)

Flerårsöversikt

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	383 207	92 000	90 000	12 000	45 000
Resultat efter finansiella poster	209 642	82 412	87 000	0	1 000
Soliditet (%)	3,00	5,00	4,00	3,00	3,00
Räntenetto	369 418	11 018	30 482	74 694	36 906

Kommentar flerårsöversikt

Fram till slutet av 2020 drevs projekten i Mikrofonden av andra aktörer. Under 2021 har detta förändrats vilket har påverkan på flerårsöversikten i årsredovisningen.

Förändringar i eget kapital (EK)

	Not	Medlemskapital	Övrigt fritt EK	Årets resultat	Summa fritt EK
Belopp vid årets ingång		140 000	78 155	48 542	126 698
Medlemskapital		30 000	0	0	0
Resultatdisposition enl. beslut av årsstämma		0	48 542	-48 542	0
Utdelning till aktieägare		0	0	0	0
Årets resultat		0	0	163 756	163 756
Belopp vid årets utgång		170 000	126 698	163 756	290 454

Resultatdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande medel:

Fri överkursfond	0
Balanserat resultat	126 698
Årets resultat	163 756
Summa	290 454

Styrelsen föreslår att medlen disponeras enligt följande:

Utdelning	
Balanseras i ny räkning	290 454
Summa	290 454

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

	Not	2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Rörelsens intäkter m.m.			
Nettoomsättning		283 207	1 739 188
Övriga rörelseintäkter		100 000	128 000
Summa rörelsens intäkter m.m.		383 207	1 867 188
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-23 370	-1 663 568
Driftkostnader		-187 090	-26 779
Personalkostnader	2	-332 523	-105 110
Övriga rörelsekostnader		0	-337
Summa rörelsens kostnader		-542 982	-1 795 794
Rörelseresultat		-159 776	71 395
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		407 246	48 588
Räntekostnader och liknande kostnader		-37 828	-37 570
Summa resultat från finansiella poster		369 418	11 018
Resultat efter finansiella poster		209 642	82 412
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfonder		0	-20 628
Summa bokslutsdispositioner		0	-20 628
Resultat före skatt		209 642	61 784
Skatter			
Skatt på årets resultat		-45 886	-13 242
Summa skatter		-45 886	-13 242
Årets resultat		163 756	48 542

Balansräkning

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	3	1 800	500
Andra långfristiga fordringar	4	520 000	0
Summa finansiella anläggningstillgångar		521 800	500
Summa anläggningstillgångar		521 800	500
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		119 163	55 000
Övriga fordringar		0	294
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		0	292 036
Summa kortfristiga fordringar		119 163	347 330
Kassa och bank			
Kassa och bank		15 021 071	5 610 170
Summa kassa och bank		15 021 071	5 610 170
Summa omsättningstillgångar		15 140 234	5 957 500
Summa tillgångar		15 662 034	5 958 000

Balansräkning

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Medlemsinsatser		170 000	140 000
Summa bundet eget kapital		170 000	140 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		126 698	78 155
Årets resultat		163 756	48 542
Summa fritt eget kapital		290 454	126 698
Summa eget kapital		460 454	266 698
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond		26 628	26 628
Summa obeskattade reserver		26 628	26 628
Långfristiga skulder			
Lån Kommunalarbetareförbundet	5	14 923 619	4 923 619
Summa långfristiga skulder		14 923 619	4 923 619
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		62 426	637 456
Skatteskulder		37 496	27 680
Övriga skulder		106 405	24 389
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		45 005	51 531
Summa kortfristiga skulder		251 333	741 056
Summa eget kapital och skulder		15 662 034	5 958 000

Noter

1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Noter till resultaträkning

2 Medelantal anställda

Medelantalet anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.

	2021-12-31	2020-12-31
Medelantal anställda	1	1

Noter till balansräkning

3 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	500	500
Inköp	1 300	0
Utgående anskaffningsvärden	1 800	500
Redovisat värde	1 800	500

4 Andra långfristiga fordringar

	2021-12-31	2020-12-31
Skoopt ASF lån	520 000	0
Utgående anskaffningsvärden	520 000	0
Redovisat värde	520 000	0

5 Lån Kommunalarbetareförbundet

	2021-12-31	2020-12-31
Lån Kommunalarbetareförbundet	14 923 619	4 923 619

Övriga noter

6 Eventualförpliktelser

Ansvarsförbindelser

Mikrofonden Sverige Ek. För. har vid årsskiftet 2021/2022 lämnat borgen för andras banklån, hyreskontrakt, leasing eller offentligt finansierade projekt med totalt 8 601 600 (5 306 600) kr och erhållit pantsatt inlåning från regionala mikrofonder med totalt 2 265 000 (2 219 000 kr) som säkerhet för Mikrofonden Sveriges borgen.

Pantsatt inlåning som säkerhet:

Mikrofonden Väst 2 245 000 (2 092 000) kr

Mikrofonden Öst 20 000 (52 000) kr

Mikrofonden Halland 0 (75 000) kr

Mikrofonden Mälardalen och Mikrofonden Z har istället för kreditgarantier valt att investera eget kapital genom förlagsinsatser som Mikrofonden Sverige inte varit inblandade i.

Ställda panter

Mikrofonden Sverige Ek. För. har lämnat pantsatt inlåning som säkerhet för andras banklån eller leasing med 6 264 600 (3,087,600). Dessa medel är pantsatta med stöd av ett lån från Fackförbundet Kommunal. Lånet är avsett för Mikrofondens verksamhet med garantier för banklån och annat riskkapital för verksamheter inom social ekonomi i Sverige. Förluster på garantier och investeringar får täckas av kapitalet och får dras av från lånet.

Underskrifter av årsredovisning

Ort

Göteborg

Thomas Åberg
Styrelseledamot

Ulrika Persson
Styrelseledamot

Michaela Berglund
Styrelseledamot

Åse Classon
Styrelseledamot

Jan Svensson
Styrelseledamot

Maria Flock Åhlander
Styrelseledamot

Ylva Lundkvist Fridh
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den

Lars-Magnus Frisk
Auktoriserad revisor

Document history

COMPLETED BY ALL:

04.05.2022 11:36

SENT BY OWNER:

Ylva Lundkvist Fridh · 03.05.2022 13:14

DOCUMENT ID:

r1kiCFAH5

ENVELOPE ID:

ryeA9AFCB9-r1kiCFAH5

DOCUMENT NAME:

Slutgiltig_Årsredovisning Mikrofonden Sverige 2021.pdf
11 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
Ylva Theresia Fridh ylva.lundkvistfridh@mikrofonden.se	Signed Authenticated	03.05.2022 13:24 03.05.2022 13:23	eID Low	Swedish BankID (DOB: 13/11/1985) IP: 78.79.167.90
Ulrika Persson ulrica@dialogkraft.se	Signed Authenticated	03.05.2022 13:48 03.05.2022 13:34	eID Low	Swedish BankID (DOB: 29/08/1971) IP: 217.209.28.216
JAN SVENSSON jan.svensson@coompanion.se	Signed Authenticated	03.05.2022 13:58 03.05.2022 13:57	eID Low	Swedish BankID (DOB: 05/05/1966) IP: 46.194.29.219
Anna Michaela Berglund amichaelaberglund@gmail.com	Signed Authenticated	03.05.2022 14:15 03.05.2022 14:14	eID Low	Swedish BankID (DOB: 01/08/1987) IP: 80.216.23.253
ÅSE CLASSON ase.classon@helasverige.se	Signed Authenticated	03.05.2022 15:52 03.05.2022 15:52	eID Low	Swedish BankID (DOB: 27/12/1972) IP: 217.213.117.23
MARIA FLOCK ÅHLANDER maria.flock-ahlander@ekobanken.se	Signed Authenticated	03.05.2022 16:40 03.05.2022 16:32	eID Low	Swedish BankID (DOB: 27/08/1972) IP: 62.243.4.35
THOMAS ÅBERG thomas@convoy.se	Signed Authenticated	04.05.2022 10:40 04.05.2022 10:30	eID Low	Swedish BankID (DOB: 11/05/1959) IP: 92.32.90.216
LARS MAGNUS FRISK lars.magnus.frisk@guiderevision.com	Signed Authenticated	04.05.2022 11:36 03.05.2022 15:48	eID Low	Swedish BankID (DOB: 24/10/1960) IP: 84.19.144.245

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above. Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR
compliant

eIDAS
standard

PAdES
sealed

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR
compliant

eIDAS
standard

PAdES
sealed